

Henvendelse til Folketingets Retsudvalg med anmodning om foretræde som følge af praksisændring i Erstatningsnævnet

Praksisændringen

Baggrunden for Danmarks Lærerforenings og Skolelederforeningens henvendelse er Erstatningsnævnets ændrede praksis i forhold til politianmeldelse af vold.

Erstatningsnævnet offentliggjorde den 23. juni 2015 nævnets beretning for 2014 til justitsministeren om nævnets virksomhed, praksis mv. i det forgangne år. Det fremgår af årsberetningen, at Erstatningsnævnet i løbet af 2014 har revideret praksis, således at der ikke længere uden videre gives dispensation for lovens krav om politianmeldelse til plejepersonale, herunder lærere m.fl. der udsættes for vold som følge af arbejdet. Hidtil har det været fast administrativ praksis, at Erstatningsnævnet – af pædagogiske og behandlingsmæssige hensyn - dispenserede for kravet om politianmeldelse i disse sager.

På baggrund af praksisændringen har Erstatningsnævnet i en afgørelse af 5. marts 2015 afvist en lærer, som har søgt om erstatning efter at have været udsat for vold. Erstatningsnævnet skriver som begrundelse for afvisningen følgende:

”Det fremgår af sagen, at tilskadekomsten indtraf i forbindelse med Deres medlems [lærers] arbejde på den selvejende institution VB, som er et socialpædagogisk opholdssted for anbragte uge. Det fremgår endvidere, at Deres medlem [lærer] den 03-03-2014 fik taget halsgreb og blev udsat for trusler fra en beboer, idet hun forsøgte at få to beboere til at gå til undervisning. Deres medlem [lærer] var efterfølgende meget berørt af situationen.

De [læreren v. DLF] har ved e-mail oplyst, at årsagen til den manglende politianmeldelse var, at skadevolder var 14 år på gerningstidspunktet, og at institutionen havde vægtet pædagogiske og behandlingsmæssige hensyn i forhold til skadevolder.

MSN, leder af institutionen VB har hertil oplyst, at episoden ikke blev anmeldt til politiet, da man på [institutionen] VB har den holdning, at der skal være tale om grov vold eller direkte trussel på livet, før opholdsstedet anmelder en ung. Denne holdning skyldes, at det ofte er den slags problematikker, de unge har, og at det netop kan være en af grundene til, at de er visiteret til en anbringelse uden for hjemmet.

De [læreren v. DLF] har ved email af 06-11-2014 anført blandt andet, at institutionslederens beskrivelse af hændelsesforløbet bekræfter, at institutionen har vægtet pædagogiske og behandlingsmæssige hensyn i forhold til politianmeldelse af skadevolder.

Nævnet finder ikke, at der er oplyst om konkrete, individuelle pædagogiske eller behandlingsmæssige hensyn vedrørende skadevolder eller episoden den 03-03-2014, som skulle tale i mod en politianmeldelse.”

Erstatningsnævnet har efter forespørgsel ikke selv kunnet komme med eksempler på, hvornår der vil foreligge sådanne konkrete, individuelle hensyn, der efter den nye praksis vil kunne medføre dispensation.

Praksisændringen, som bekræftes ved ovenstående sag, har desværre betydet, at Danmarks Lærerforening og Skolelederforeningen den 16. september 2015 har været nødsaget til at skrive til samtlige skoleledere og Danmarks Lærerforenings tillidsrepræsentanter, at alle voldsepisoder fra børn og unge skal politianmeldes inden 72 timer, idet lærere, som har været udsat for vold, ellers kan få afvist deres ansøgning om erstatning hos Erstatningsnævnet.

Denne rådgivning har bl.a. ført til, at man i Køge Kommune har politianmeldt to 7 årige drenge, som gentagne gange sparkede deres lærer hårdt. Indslaget blev vist på TV Lorry den 30. september 2015.

Vi finder stramningen meget uhensigtsmæssig, da en politianmeldelse af eleven i mange tilfælde ikke vil være gavnlig for relationen og det fremtidige pædagogiske samarbejde mellem de ansatte, barnet og dennes familie.

Hidtidig praksis

Indtil 2014 har Erstatningsnævnet fulgt Folketingets Retsudvalgs henstilling fra 1985, så lærere, som har været udsat for vold fra børn/unge, har fået dispensation for kravet om politianmeldelse af pædagogiske hensyn.¹

Ifølge Erstatningsnævnets årsberetning er formålet med den skærpede praksis omkring politianmeldelse at få afklaret hændelsesforløbet. Imidlertid er arbejdsskadesager oftest godt oplyst, idet arbejdsgiver har pligt til at anmelde ulykker meget hurtigt, og deri beskrive hændelsesforløbet. Skadelidte og eventuelle vidner bliver endvidere både af Arbejdsskadestyrelsen og Erstatningsnævnet bedt om at beskrive hændelsesforløbet. Erstatningsnævnet har således via en aktindsigt i arbejdsskadesagen og ved selvstændig sagsoplysning et godt grundlag for at få klarlagt omstændighederne ved en voldsepisode uanset, om politiet har været inddraget, og det er også det, Erstatningsnævnet har gjort efter hidtidig praksis siden 1985.

En politianmeldelse er heller ingen sikkerhed for, at der vil ske en politimæssig efterforskning af sagen. Danmarks Lærerforening har bl.a. fået kopi af en vejledning om politianmeldelse, som Midt og Vestjyllands Politi i forbindelse med praksisændringen har sendt til Thisted Kommune. I denne vejledning fremgår det, at man ved en indgivelse af politianmeldelsen skal oplyse, om man har en forventning om efterforskning af sagen. Denne vejledning ser vi naturligtvis som et udtryk for, at

¹ Ved ændringen af offererstatningsloven i 1985 blev der indført retskrav på erstatning efter loven, og Folketingets Retsudvalg afgav i en betænkning i den forbindelse følgende henstilling: "[Retsudvalget] finder, at erstatningsnævnet i forbindelse med nævnets samlede vurdering af, om kravet om politianmeldelse i § 10 bør fraviges i de konkrete sager, som måtte blive forelagt for nævnet til afgørelse, bør være opmærksom på, at pædagogiske og behandlingsmæssige hensyn kan tale imod en politianmeldelse." (Folketingstidende 1984-85, tillæg B, sp. 1355.)

politiet ikke har ressourcer til at efterforske alle disse kommende politianmeldelser som følge af praksisændringen.

Alene i Danmarks Lærerforening verserer der pt. 125 sager om vold mod lærere, hvilket desværre efter den nye praksisændring betyder 125 potentielle politianmeldelser af børn og unge.

Løsningsforslag

Som ovenstående gennemgang viser, er der behov for at finde en løsning på problematikken. Vi kan pege på følgende løsningsforslag:

- Der bør ske en lovændring, så kravet om politianmeldelse helt fjernes for omsorgspersonale.

eller

- Der bør som minimum ske en tilbageførelse til hidtidige praksis i Erstatningsnævnet, så lærere og andet omsorgspersonale igen uden videre kan opnå dispensation fra kravet om politianmeldelse af de personer, de er ansat til at drage omsorg for.

eller

- At det på sigt gøres lovpligtigt for arbejdsgiver at tegne en forsikring for dens borgere. Forsikringen skal dække subsidiært og således kun i de tilfælde, hvor den pågældende borger ikke selv har tegnet en ansvarsforsikring, eller hvor dennes ansvarsforsikring ikke dækker, f.eks. fordi der er tale om en forsætlig (volds)handling.

Med venlig hilsen

Formand for Skolelederforeningen

Claus Hjortdal

Formand for Danmarks Lærerforening

Anders Bondo Christensen